אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה. בֵּין שֶׁנַּעֲשָׂה זָר בֵּין שֶׁנַּעֲשָׂה כֹּהֵן, (ג) מְתַרְגְּמִינָן דְּתַיְן הוֹלְכָה וְסִוּלָּה, דְּכָל מַעֲשֵׂיתָ שֶׁלֹּא כְּהִלְכָתָהּ, מִיהוּ יֵשׁ לָהּ תַּקָּנָה לְהַחֲזִירָהּ לְמָתְוֹרֶיךָ וְלַחֲזוֹר לְהוֹלִיךְ בָּרֶגֶל, אוֹ אֵין לָהּ תַּקָּנָה: יַחֲזִיר לְכָשֵׁר. מַלְמֵד שֶׁפְּסָר לְתַקָּנָה: וּזְבוּר נַמִּי כּוּ. כְּלוֹמַר, וְאִי נַמִּי מִפְרְשַׁת לָהּ (ד) דִּכְשֵׁר

הוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל מַחֲלוֹקֶת ר"ש וְרַבָּנָן. יֵשׁ מְפָרֵשׁ פֵּירוּשׁ אַחֵר, אֶחָד פִּירוּשׁ הַקּוֹנְטְרֵס עִיקָּר:

חַטָּאת הָעוֹף דְּפָסְלָה הַוָּאָה הֵיכִי מַשְׁכַּחַת לָהּ. כֵּיוָן דְּמַכְשִׁיר ר"ש דְּהוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל. אֶלָּא וַדַּאי אִפְּכָא מִסְתַּבְּרָא, וְקָלוּי הַדָּבָר

אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה אוֹ לָא אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה. תָּא שְׁמַע, קִבֵּל הַכְּשֵׁר וְנָתַן לַפְּסוּל, יַחֲזִיר לַכָּשֵׁר; וּנְהִי נַמִּי דִּיַחֲזוֹר הַכְּשֵׁר וִיקַבְּלֵנוּ, אִי סָלְקָא דַעְתָּךְ לָא אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה, אֵיפַסְלָא לָהּ. מִי סָבְרַת דְּקָאֵי זָר גַּוָּאי, לָא, דְּקָאֵי זָר בָּרָאי. אִיתְּמַר, אָמַר עוּלָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל פְּסוּלָה; אֶלָּמָא אֶלָּא אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה. אִיתִּיבֵיהּ רַב נַחְמָן לְעוּלָּא, גִּשְׁפַּךְ מִן הַכְּלִי עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ, כָּשֵׁר. הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן, כְּשֶׁיָּצָא לַחוּץ. לְבָרָאי נָפִיק, לְגַוָּאי לָא עָיֵיל. בְּמָקוֹם מִדְרוֹן, אִיבְּעֵית אֵימָא בְּגוּמָא, וְאִיבְּעֵית אֵימָא בְּסִמִיכָה. וְאִיכַּפַּל תַּנָּא לְאַשְׁמוּעִינָן כָּל הָנֵי. וְעוֹד, אַדְּתָנֵי בְּאִידָךְ פִּירְקִין גִּשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ, פָּסוּל, לִיפְלוֹג בְּרִידְיָה, בְּמֶה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁיָּצָא לַחוּץ, אֲבָל נִכְנַס לִפְנִים פָּסוּל. תִּיוּבְתָּא. אִיתְּמַר, הוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל, מַחֲלוֹקֶת רַבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנָן; בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי כּוּלֵּי עָלְמָא לָא פְּלִיגִי דִּפְסוּלָה, כִּי פְּלִיגִי בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּי. מַהֲכוּ עֲלָה בְּמַעֲרָבָא, אֶלָּא חַטָּאת הָעוֹף דְּפָסְלָה בָּהּ מַחֲשָׁבָה, לְרַבִּי שִׁמְעוֹן הֵיכִי מַשְׁכַּחַת לָהּ, אִי דְּחַשִּׁיב עֲלָה מִקְּמֵי דְּלִיפּוֹק דָּם לָא כְּלוּם הִיא, וְאִי בָּתַר דְּנָפַק דָּם אִיתְּעֲבִידָא לֵיהּ כִּצּוּתוֹ. מַאי קוּשְׁיָא, דִּלְמָא מִדְּפָרֵישׁ (פ) וְעַד דְּמִטָּא לְמִזְבַּח, דְּהָא בְּעָא מִינֵּיהּ רַבִּי יִרְמְיָה מִרַּבִּי זֵירָא, הָיָה מַזֶּה, וְנִקְטָעָה יָדוֹ שֶׁל מַזֶּה עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ דָּם לָאַוִּיר הַמִּזְבֵּחַ מַהוּ, וְאָמַר לֵיהּ [נ"פְּסוּלָה, מַאי טַעְמָא], (א) 'וְהִזָּה' 'וְנָתַן' בְּעֵינַן. כִּי אֲתוֹ רַב פַּפָּא וְרַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ מִבֵּי רַב, אָמְרִי הַיְינוּ חוּכָא, וּבְהוֹלָכָה רַבָּתִי לָא פְּלִיגִי. וְהָא כִּי פְּלִיגִי בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי פְּלִיגִי. אֶלָּא בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּי כּוּלֵּי עָלְמָא לָא פְּלִיגִי (ג) דְּלָא פְּסָלָה, כִּי פְּלִיגִי בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי. הוֹלִיכוֹ זָר, וְהֶחֱזִירוֹ כֹּהֵן וְחָזַר וְהוֹלִיכוֹ זָר, אָמַר רַב פַּפָּא וְרַב הוּנָא בְּרֵיהּ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ מִבֵּי רַב, אָמְרִי הַיְינוּ חוּכָא, וּבְהוֹלָכָה רַבָּתִי לָא פְּלִיגִי. אֶלָּא בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּי כּוּלֵּי עָלְמָא לָא פְּלִיגִי (ג) דְּלָא פְּסָלָה, כִּי פְּלִיגִי בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי. הוֹלִיכוֹ זָר, וְהֶחֱזִירוֹ כֹּהֵן וְחָזַר וְהוֹלִיכוֹ זָר, אָמַר כָּשֵׁר, וְחַד אָמַר כָּשֵׁר, וְחַד אָמַר פָּסוּל; מַר סָבַר אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה, וּמַר סָבַר לָא אִפְּשָׁר לְתַקּוּנָה. הוֹלִיכוֹ כֹּהֵן וְהֶחֱזִירוֹ, וְחָזַר וְהוֹלִיכוֹ זָר, אָמַר רַב שִׁימִי בַּר אַשִּׁי, לְדִבְרֵי הַמַּכְשִׁיר פָּסוּל; לְדִבְרֵי הַפּוֹסֵל מַכְשִׁיר. רָבָא אָמַר, אַף לְדִבְרֵי הַפּוֹסֵל דְּפָסוּל, מַאי טַעְמָא, דְּהָא צְרִיךְ לְאַמְטוּיֵיהּ

דְּקָתָנֵי מַתְנִיתִין 'רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר בַּהוֹלָכָה', דְּלָא פְּסָלָה בָּהּ מַחֲשָׁבָה, בְּהוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל קָאָמַר, וּמִשּׁוּם דְּלָאו הוֹלָכָה הִיא: בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי כּוּ'. מַסְקְנָא הִיא לְמִילְּתֵיהּ, דְּקָתָנֵי בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּא [בְּפִלְגֵי, שֶׁשֶּׁמֵּט בְּגַּד הַמִּזְבֵּחַ וְזָרַק, דְּהַיְינוּ שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל, אֲבָל בְּהוֹלָכָה בְּפִלְגֵי, וְלָא מִיבַּעְיָא דְּעוֹלָה בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן, מִדְּקָתָנֵי שֶׁאִם רָצָה שׁוֹטֵט בְּגַּד הַמִּזְבֵּחַ וְזוֹרֵק': מַהֲכוּ שְׁמַעְתָּא, דְּמוֹכֵי טַעְמָא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתָּא] וּלְמֵימְרַ דְּלָאו הוֹלָכָה הִיא, וְאִע"פ שֶׁאִם אֶפְשָׁר לַהוֹלָכָה לָוָ לְאוֹ עֲדוֹלָה הִיא: אֶלָּא חַטָּאת הָעוֹף. דְּקָיְימָא לָן בְּפֶרֶק קַדְשֵׁי קָדָשִׁים (זְבָחִים דף מד:) דְּפָסְלָה בָּהּ מַחֲשָׁבָה בְּהַזָּאַת דָּמָהּ, שֶׁהוּא עִיקַּר עֲדוֹלָתָהּ, דִּכְתִיב בָּהּ[ז] 'וְהִזָּה מִדַּם הַחַטָּאת עַל קִיר' וְגוֹ', שֶׁהַזָּאָה בְּגוּפָהּ וּמִתְּיָא דָּמָהּ לְקִיר, וְהַהוּא הַמַּזֶּה הוֹלָכָה זוּטַרְתִּי הִיא, וְכֵיוָן דְּטַעְמָא דְּר"ש מִשּׁוּם דְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּי לָא פְּסַל בָּהּ מַחֲשָׁבָה, הֵיכִי פָּסַל בְּהַזָּאָה? אִי דְּחַשִּׁיב עֲלֵיהּ מִקְּמֵי דְּלִיפּוֹק דָּם, דְּהַיְינוּ בְּהַזָּאָה: הָא אָמְרַת לָא כְּלוּם הִיא. דְּהָא הוֹלָכָה זוּטַרְתִּי הִיא; וְאִי בָּתַר שֶׁנֶּעֱבַר הַדָּם. וְיֵשׁוּ מִן הַגּוּאר תַּשִּׁיב: הָא אִיתְּעֲבִידָא מִצְוָתֵיהּ. דְּקִסְ"ד מִכִּי נִפַּק דָּם גְּמִרָה לָהּ עֲדוֹלַת הַזָּאָתָהּ וְאִע"ג דְּלָא מִטָּא דָּם לַמִּזְבֵּחַ. מִי מְתַרְגְּמִינָן בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי פְּלִיגִי, וְטַעְמָא דְּר"ש מִשּׁוּם דְּחַשְׁבָּה לְבַטְּלָה הוּא, הָא דְּמִטָּא [פ] מִי אֶחָשֵׁב לְבַטְּלָה, (ח) מִשּׁוּם טַעַם דְּלָאו הוֹלָכָה הִיא, וּבְשֶׁלֹּא בָּרֶגֶל פְּלִיגִי, הֵיכִי פָּסְלָה בְּהַזָּאָה? אִי דְּמִטָּא לְגַוָּאי, וְלִבְרֵי יוֹחָנָן דְּאָמַר לֵיעָל הוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל לֹא שְׁמָהּ הוֹלָכָה הִיא, וּבְשֶׁלֹּא בָּרֶגֶל פְּלִיגִי, הֵיכִי פָּסְלָה בְּהַזָּאָה? אִי דְּמִטָּא לְבַרָּאי, הָא אֵין כָּאן מַחֲשָׁבָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל. וְלִבְרֵי יוֹחָנָן דְּאָמַר לֵיעָל הוֹלָכָה שֶׁלֹּא בָּרֶגֶל לֹא שְׁמָהּ הוֹלָכָה הִיא, וּבְשֶׁלֹּא בָּרֶגֶל פְּלִיגִי, הֵיכִי פָּסְלָה בְּהַזָּאָה? אִי דְּמִטָּא לְגַוָּאי, וְלָא מִיבַּעְיָא דְּעוֹלָה בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּי הוֹלָכָה הִיא, וְלָא מִיבַּעְיָא דְּעוֹלָה בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי הוֹלָכָה הִיא, אֶלָּא מִדְּמַיְיתִי לָהּ לְגַוָּאי, אֲפִילּוּ הָכִי הוֹלָכָה הִיא, וְלָא מִיבַּעְיָא דְּעוֹלָה בְּהוֹלָכָה רַבָּתִי הוֹלָכָה הִיא, אֶלָּא מִדְּמַיְיתִי לָהּ לְגַוָּאי, אֲפִילּוּ הָכִי הוֹלָכָה הִיא, וְלָא מִיבַּעְיָא דְּעוֹלָה בְּהוֹלָכָה זוּטַרְתִּ